U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **M. W.**, zast. JUDr. Alenou Porostlou, advokátkou, se sídlem Prostorná 4, Ostrava – Mariánské Hory, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupkyni žalobkyně JUDr. Aleně Porostlé, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1600 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 10. 2009, č. X, zamítla žádost žalobkyně o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 43 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), s přihlédnutím k Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 a k Nařízení Rady (EHS) č. 574/72.

V odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla, že žalobkyně se podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Náchodě ze dne 16. 9. 2009 stala ode dne 24. 4. 2009 částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Doba pojištění potřebná pro nárok na plný nebo částečný invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let činí 5 roků a zjišťuje se z období posledních 10 roků počítaných zpětně před vznikem plné nebo částečné invalidity. Žalobkyně v rozhodném období před vznikem invalidity, tj. v době od 24. 4. 1999 do 23. 4. 2009, nezískala žádnou dobu pojištění.

Žalobkyně v podané žalobě vyjádřila s tímto rozhodnutím žalované nesouhlas. Uvedla, že je sama a nemocná, trvale pod lékařským dohledem a musí využívat pomoci druhých osob. Poukázala na skutečnost, že byla na základě posouzení zdravotní komise pro záležitosti invalidity a zaměstnanosti v Nowej Rudzie ze dne 14. 3. 1994, sp. zn. 267977, uznána za práce neschopnou z titulu celkového zdravotního stavu, přičemž podle tohoto posudku invalidita žalobkyně existuje od listopadu 1990.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 - 40, žalobu proti uvedenému rozhodnutí žalované jako nedůvodnou zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že si opatřil posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále též „posudková komise“) ze dne 17. 6. 2010, ze kterého zjistil, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je přetlaková choroba s přítomností středně závažných morfologických kardiálních změn s hypertrofií levé komory srdeční. Ostatními zdravotními postiženími žalobkyně jsou chronická ischemická choroba srdeční se syndromem námahové srdeční angíny CCS III. st., s insuficiencí mitrální chlopně hemodynamicky závažné a aortální chlopně lehké, manifestní arteriosklerosa, úplavice cukrová II. typu s obezitou, zelený zákal obou očí, stav po operaci katarakty obou očí v roce 2009, bolestivý páteřový syndrom bez neurologického deficitu a nadváha. Rozhodující zdravotní postižení posudková komise podřadila pod kapitolu IX, oddíl A, položku 6, písm. c) přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění (dále jen „vyhláška č. 284/1995 Sb.“) a dospěla k závěru, že k datu 24. 4. 2009 činí míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně 60 %. Posudková komise shledala, že nejsou splněna kritéria pro hodnocení podle položky 6 písm. d) cit. ustanovení vyhl. č. 284/1995 Sb. Dodala, že u žalobkyně nejsou důvodné skutečnosti pro zvýšení horní hranice procentního rozpětí cit. položky, jelikož ostatní zdravotní změny se nejeví funkčně příliš významné.

Krajský soud dále poukázal na znění § 40 odst. 1 písm. f) a § 44 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění a konstatoval, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované byla částečně invalidní, avšak v rozhodném období od 24. 4. 1999 do 23. 4. 2009 nesplňovala druhou podmínku nutnou pro vznik nároku na částečný invalidní důchod, tj. potřebnou dobu pojištění, neboť neměla žádnou dobu pojištění ani v České republice ani v Polsku. Krajský soud uzavřel, že jelikož žalobkyně k datu 16. 10. 2009 nesplnila zákonnou podmínku potřebné doby pojištění, nárok na částečný invalidní důchod jí nevznikl, byť byla prokazatelně k tomuto datu uznána jako částečně invalidní. Žalovaná tedy podle krajského soudu nepochybila, když napadeným rozhodnutím žádost žalobkyně o přiznání částečného invalidního důchodu zamítla.

Dne 8. 10. 2010 krajský soud vydal opravné usnesení č. j. 18 Ad 5/2010 – 45, kterým svůj shora uvedený rozsudek ze dne 9. 9. 2010 opravil tak, že jej doplnil o výrok III. v tomto znění: „Česká republika nemá právo na náhradu nákladů řízení“.

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala dne 26. 10. 2010 proti zmíněnému rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 40, kasační

stížnost, v níž uvedla, že je stará a nemocná a poukázal na skutečnost, že v České skalici (na území České republiky) pracovala 7 roků a 72 dnů, přesto nepobírá od české strany částečný invalidní důchod.

Krajský soud usnesením ze dne 7. 12. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 61, stěžovatelce ustanovil pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Alenu Porostlou, advokátku, kterou vyzval, aby ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení tohoto usnesení doplnila kasační stížnost žalobkyně ze dne 24. 10. 2010 o údaj:

1) do kterého soudního rozhodnutí kasační stížnost stěžovatelky směřuje, tedy zda mínila napadnout rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 40, nebo opravné usnesení téhož soudu ze dne 8. 10. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 - 45,

2) kdy bylo napadené rozhodnutí stěžovatelce doručeno

3) v čem spatřuje důvody podané kasační stížnosti, včetně řádné specifikace těchto důvodů.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 11. 1. 2011 se stěžovatelka prostřednictvím ustanovené zástupkyně dovolávala důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). Namítala, že krajský soud pochybil, pokud za rozhodné období pro zjišťování potřebné doby pojištění považoval rozmezí od 24. 4. 1999 do 23. 4. 2009. Stěžovatelka uvedla, že od 17. 4. 1978 byla v Polsku posuzována jako invalidní II. stupně a od 18. 12. 1990 do 24. 4. 1999 byla tamtéž posuzována jako invalidní III. stupně. Vyjádřila přesvědčení, že s ohledem na její zdravotní stav měl krajský soud zkoumat i toto období a měla by být posunuta (zřejmě zpětně) rozhodná doba pro pojištění. Navrhla doplnění posudku posudkové komise či vypracování srovnávacího odborného posudku. Závěrem uvedla, že v České republice pracovala od 6. 7. 1970 do 9. 3. 1976, přičemž déle ji to již její zdravotní stav nedovoloval. S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 40, ve znění opravného usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 10. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 45, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s právním názorem krajského soudu vyjádřeným v napadeném rozsudku a konstatovala, že nemá důvod pochybovat o jeho zákonnosti a objektivitě. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v Ostravě spis spolu s kasační stížností předložil Nejvyššímu správnímu soudu s předkládací zprávou, ve které uvedl, že kasační stížnost je podána včas. Odvozoval zřejmě lhůtu k podání kasační stížnosti od data doručení opravného usnesení stěžovatelce, ačkoliv stěžovatelka kasační stížností napadla pouze rozsudek ve výroku o věci samé, jímž byla její žaloba jako nedůvodná zamítnuta.

Nejvyšší správní soud se s tímto vyhodnocením včasnosti podání kasační stížnosti neztotožňuje. Kasační stížnost je totiž podána opožděně.

Podle § 106 odst. 2 první věta s. ř. s. kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, a bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení.

V projednávané věci krajský soud formou opravného usnesení doplnil výrok svého rozsudku o chybějící část, týkající se nároku státu – České republiky – na náhradu nákladů vynaložených v dané věci soudem (státem) na tlumočné. Nikdo z účastníků tento výrok nenapadl kasační stížností a Nejvyšší správní soud se tudíž jeho správností nemohl zabývat. Nicméně pokládá v této souvislosti za vhodné uvést, že doplnění výroku rozsudku o chybějící část, týkající se nákladů řízení není soud oprávněn činit opravným usnesením.

Podle § 54 odst. 4 s. ř. s. je opravné usnesení určeno k opravě chyb v psaní a počtech jakož i jiných zjevných nesprávností ve vydaném rozsudku. Týká – li se oprava výroku rozsudku, vydá o tom předseda senátu opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabyde právní moci. Zákon tu má na mysli chyby v psaní, počtech a jiné zjevné nesprávnosti, k nimž došlo v písemném vyhotovení rozsudku, v žádném případě tímto způsobem není možno doplnit rozsudek o chybějící výrok. Soudní řád správní nemá specielní ustanovení týkající se možnosti doplnění již vyhlášeného a vyhotoveného rozsudku a proto je třeba ve vazbě na § 64 s. ř. s. použít příslušná ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o. s. ř.). Tímto ustanovením je § 166 odst. 1 o. s. ř., podle něhož nerozhodl-li soud v rozsudku o některé části předmětu řízení, o nákladech řízení, nebo o předběžné vykonatelnosti, může účastník do 15 dnů ode dne doručení rozsudku navrhnout jeho doplnění. Soud může rozsudek, který nenabyl právní moci doplnit i bez návrhu. Podle třetího odstavce téhož ustanovení se návrh na doplnění nedotýká právní moci ani vykonatelnosti výroků původního rozsudku.

Z uvedeného je patrno, že zákon připouští vydání doplňujícího rozsudku i ve vztahu k výroku o nákladech řízení, zjistí-li soud dodatečně sám, že takový výrok v původním rozsudku chybí. Takto měl v projednávané věci krajský soud postupovat. Pokud k doplnění části výroku rozsudku použil formu opravného usnesení, nepostupoval v souladu se zákonem, nicméně vzhledem k absenci kasační stížnosti do toho jeho rozhodnutí, nemůže být tato procesní chyba Nejvyšším soudem napravena. To však nic nemění na běhu lhůty k podání kasační stížnosti proti původnímu rozsudku o věci samé. Rozhodl – li totiž soud o doplnění rozsudku (byť v daném případě nesprávnou formou), nemá to vliv na právní moc původního rozsudku a ani není možné odložit jeho vykonatelnost. Lhůta k podání kasační stížnosti běží od doručení původního rozsudku.

K tomu nutno dodat, že nový běh lhůty od doručení doplňujícího rozsudku (ale i opravného usnesení) představuje zvláštní případ zásahu do nepřetržitého běhu lhůty pro podání kasační stížnosti. Smyslem této výjimky je poskytnout možnost podání kasační stížnosti též účastníku, který se cítí dotčen teprve rozhodnutím v jeho opraveném znění. O takový případ však v projednávané věci nejde, neboť nikdo z účastníků se necítil dotčen opravným usnesením krajského soudu, jímž byl rozsudek fakticky doplněn jen o výrok týkající se náhrady nákladů řízení ve vztahu k České republice. Pokud je však kasační stížnost podána jen do výroku rozsudku o věci samé, je nutno lhůtu k podání kasační

stížnosti odvozovat od jeho doručení a nikoliv od doručení doplňujícího rozsudku (opravného usnesení). Smyslem nového běhu lhůty od doručení doplňujícího rozhodnutí totiž není poskytnout účastníku řízení novou možnost podat kasační stížnost proti původnímu rozhodnutí, ale pouze bránit se proti provedenému doplnění (opravě) a jejímu dopadu na původní rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že lhůtu pro podání kasační stížnosti je nutno striktně dodržovat a její zmeškání nelze prominout (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 9/2003 - 37, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 68/2004).

V tomto kontextu, proto musí být rovněž předmětná výjimka vykládána restriktivně, aby zůstalo zachováno pravidlo stanovené v první části citovaného ustanovení. Ve vztahu k výrokům, které nebyly doplněním dotčeny, ani nejsou na doplněném výroku závislé, tak jak je tomu v projednávané věci, běžela účastníku řízení lhůta pro podání kasační stížnosti od doručení původního rozhodnutí. Bylo by v rozporu s požadavkem nediskriminačního přístupu k účastníkům řízení, kdyby v případě vydání doplňujícího rozhodnutí měl účastník delší lhůtu pro podání kasační stížnosti proti výroku, kterého se doplnění nedotklo, než v situaci, kdy by napadený rozsudek doplňován nebyl.

Opačný výklad by bezdůvodně prodlužoval lhůtu k podání kasační stížnosti proti výroku rozhodnutí, kterého se doplnění nijak nedotklo, čímž by došlo k neodůvodněnému prolomení zákonné čtrnáctidenní lhůty pro podání kasační stížnosti, k jejímuž striktnímu dodržování vede Nejvyšším správním soudem opakovaně zdůrazňované pravidlo, že zmeškání lhůty pro podání kasační stížnosti nelze prominout.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že lhůta pro podání kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 - 40, proto ve vztahu k výroku o zamítnutí žaloby od doručení „opravného usnesení“ ze dne 8. 10. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 45, které bylo stěžovatelce doručeno dne 15. 10. 2010, znovu běžet nezačala. Je třeba ji odvíjet od doručení rozsudku o věci samé, tedy rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 40. Z obsahu spisu je zřejmé, že tento rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 23. 9. 2010, což vyplývá z doručenky založené v soudním spisu.

Napadený rozsudek obsahuje řádné poučení o lhůtě k podání kasační stížnosti. V poučení napadeného usnesení je v souladu s ustanovením § 106 odst. 2 s. ř. s. správně uvedeno, že proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení, a to k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím podepsaného soudu (tj. Krajského soudu v Ostravě).

Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu začíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin. Podle odst. 2 téhož ustanovení, lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků, končí uplynutím dne,

který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

Podle § 40 odst. 4 s. ř. s. je lhůta zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

Jak již bylo výše uvedeno, napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 40, byl stěžovatelce doručen ve čtvrtek dne 23. 9. 2010. Lhůta dvou týdnů k podání kasační stížnosti proti výroku o zamítnutí žaloby počala běžet v pátek dne 24. 9. 2006 (§ 40 odst. 1 s. ř. s.) a skončila ve čtvrtek dne 7. 10. 2010 (§ 40 odst. 2 s. ř. s.).

K zachování lhůty pro podání kasační stížnosti bylo třeba, aby nejpozději dne 7. 10. 2010 byla kasační stížnost proti výroku o odmítnutí žaloby předána soudu, nebo soudu zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předána orgánu, který má povinnost podání doručit. Z obsahu spisu však vyplývá, že obálka obsahující kasační stížnost proti výroku o zamítnutí žaloby byla podána k doručení na poštu až dne 26. 10. 2006, tedy opožděně. Ostatně opožděnost kasační stížnosti je zřejmá už z data jejího vyhotovení - dne 24. 10. 2010.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 9. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 40, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) a ustanovení § 120 s. ř. s., neboť byla podána opožděně. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud nezabýval námitkami stěžovatelky uvedenými v kasační stížnosti.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna zástupkyni stěžovatelky JUDr. Aleně Porostlé, advokátce, která jí byla ustanovena pro řízení o kasační stížnosti usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 12. 2010, č. j. 18 Ad 5/2010 – 61, byla stanovena za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti ze dne 11. 1. 2011) podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedené úkony tak náleží zástupkyni stěžovatelky odměna ve výši 2 x 500 Kč podle § 7 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu (tarifní hodnota ve věcech důchodového pojištění činí pouze 1000 Kč) a dále režijní paušál ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Zástupkyně stěžovatelky v přípise ze dne 7. 4. 2011 uvedla, že není plátcem daně z přidané hodnoty (DPH) a proto se její odměna nezvyšuje o částku odpovídající této dani. Zástupkyni stěžovatelky tak bude vyplacena částka ve výši 1600 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu